

Podmínky využití

NK ČR poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny NK ČR a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny NK ČR není možné bez případného písemného svolení NK ČR.

Národní knihovna ČR
Klementinum 190
110 00 Praha 1

kramerius@nkp.cz

Technická a redakční příprava pro www.krnka.cz:

Skramoušský Jan

Dynda Vladimír

Vychází každé úterý ráno.

Předplácí se:
V Praze: měsíčně 45 kr.,
čtvrtletně 1 zl. 35 kr. půl-
letně 2 zl. 70 kr. a s do-
náškou do domu jako poštou
a sice měsíčně 50 kr., čtvrt-
letně 1 zl. 50 kr., půlletně
3 zl. Číslo o sobě prodává
za 15 kr. — Rukopisy
se nevracejí.

V L A S T Ě

Redakce i administrace
v Mariánské ulici č. 1417-II.
v 3. poschodí.

Inseráty

za mírnou cenu
přijímá a co nejvhodněji
upravuje administrace.

Všecky náležitky kuďter
kolkovány.

česko-moravský vojenský týdeník.

„Slovem k národu — mečem na vraha!“

Vydavatel a zodpovědný redaktor: **Eduard Rüffer.**

Krnkovky, Berdanovky, Werndlovky a vlastnosti dobré zbraně válečné.

Koncem minulého roku, když více zdejších i zahraničních listů vojenských přinášelo zprávy o nedostatečích ručnicích Werndlovy, nařídil pan ministr války v cís. král. zbrojnici ručnice Werndlovy zvláštní komisi opětně tak zvanými násilnými zkouškami zkoumat, aby se přesvědčil, pokud pravdivá je zpráva, že závor Werndlovy ručnice puká, při kteréž příležitosti vojenský pan ministr sám předsedal. Zdali právě ty ručnice soustavy Werndlovy, jež oné zkoušce podrobeny byly, z dobré či špatné látky sdělány, nebylo nám určitěji sděleno, ale že tenkrát za přítomnosti páně ministrovy žádná ručnice nepukla, také my zde těmito řádky zjišťujeme.

Po skončených zkouškách očekávala vysoká komise s netrpělivostí od pana vojenského ministra pochvalné slovo, což se také stalo, a jak sami si přáli, vyslovil se prý pan ministr války následovně:

„Jsem přesvědčen, že to byl toliko novinářský prazbytečný tlach a závišť a jsem jist, že ručnice Werndlova je dobrá, ano mnohem lepší a spolehlivější, nežli Berdanova v Rusku.“

Ale my musíme zpmenouti, že ručnice Werndlova také v Rusku byla zkoušena, a jak jsme z tamních úředních udání doznali, *) má Rusko jenom 30.000 Berdanovek, kteréž hned před třemi lety v Anglii a v Americe objednané byly, prvé než ještě Ruská vláda jednu Krnkovu ručnici viděla, a od této doby má táž ruská vláda milion hotových Krnkovek už většíně svých vojsk rozdaných. V počtu tom nachází se asi 600.000 kusův ze starých tažených kapslových ručnic předělaných, ostatní pak jsou čistě nově shotoveny, a sice téhož kalibru jako ony předělané, a krom toho ještě neustále se nové Krnkovky pracují.

Přesvědčení jsme, že kdyby cís. král. rakouská komise hned s počátku s Werndlovkami tak rozsáhle a spravedlivě a přísně, jako se dělo s Berdanovkou v Rusku, byla zacházela, byla by také ne více než 30.000 kusů Werndlovek shotoviti dala, a s touto zbraní do času lepšího přesvědčení čekala, a tak mnoho milionův zlatých na lepší systém v patřičný čas naložila.

*) Viz: „Vlast“ 1870. č. 20, str. 157.

Rusko má mezi jiným milion odpažnic jednoho a téhož systému, jednoho a téhož kalibru, což jest tuším pro válečnou moc cena neobsáhlá. Takovouto do boje schopnou a takovou výtečnou zbraň opatřenou válečnou mocí nemůže žádná jiná říše v celé Evropě se vykázati a Rusům na bok postaviti.

Není ostatně potřeba skutečné nedostatky rakouské armádní Werndlovské ručnice rozbíratí, avšak chceme zde toliko na některé minulé pravdy upomenouti, že v Rakousku se doposud nezměnili bývalí časové ani o vlas.

Nepotřebujeme také ani od té doby začínati, kdy Rakousko dřevěnými nabíjáky pozbylo Slezska proti Bedřichu Velkému, králi pruskému, který v armádě si přispíšil zavést nabíjáky železné. Poslední dvě desetiletí máme v čerstvější paměti.

Když před 18—20 lety přičiněním někdejšího jenerála polního zbrojmistra Augustina pověstné zápalkové ručnice (Zünder) v celé rakouské armádě zavedeny byly, panovaly v tu dobu skoro ve všech státech kapslové ručnice. Prusko mělo tehdá asi $\frac{1}{4}$ milionu jehlovek, a celý svět to věděl, že tato rakouská zápalková ručnice (Zünder) byla docela nepraktická zbraň.

Ale přes to všechno byly zavedeny v celé armádě, a běda tomu, kdo by byl tenkrát v Rakousku se opovážil o té zbraň pravdu pověditi. Naproti tomu ale ještě s jisté strany byl tento systém do nebe vychvalován, a to trvalo tak dlouho, až k rozumu přišli a zbraň tu úplně odhodili, aby konečně kapslové ručnice zavedli.

Zpomeňme si dále, když kapslové zavedeny byly, jakých tehdá v jistých kruzích stále smíchů tropeno z pruských jehlovek. Ale Prusko dalo si tu zábavu líbiti — pracovalo tím úsilovněji o rozmnožení svých jehlovek a mimochodem ze státnické opatrnosti obíralo se na oko s jakýmsi počtem ručnic Minié a zaslepovalo Rakušanům v Berlíně oči.

Dále, nedlouho po tom, jen co ručnice kapslové dostaly prapory myslivecké, již tehdá předložena byla cis. král. ministerstvu války velmi praktická odpažnice (kdy ještě byl čas i s kapslovými zaraziti), a dostalo se její vynálezci odpovědi té, že „každá protože ze zadu je nabíjecí odpažnice z důležitých příčin nehodí se pro vojsko;“ a s tím byl odmrštěn.

Dále, kdo nečetl životopis vynálezce odpažnice p. Krnky r. 1870 ve „Světozoru“ č. 45—48 od p. E. Valečky), s jakým úsilím a s jakou opravdovou obětavostí muž tento pro Rakousko se přičiňoval, a jaké se mu dostalo odměny — o tom zde raději pomlčíme.

Dále zpomeňme si, jak v nejnovější době, tak asi přede dvěma lety, veškeré vídeňské listy ozbrojení Ruska, které se začalo obírat rozsáhlou fabrikací ručnice Berdanovy, tehdy schvalovaly a vynášely, zatím co právě v jistých kruzích o to stáli odpažníci Krnkovu z potupy národní zostuditi — a hle — dvě léta prchla, a ruský úradní list oznamuje nám, že Rusko již na 1 milion Krnkových ručnic má a Berdanových 30.000 (!).

Možná, že tam jsme se sklamali zrovna tak, jako někdy se smušnými a zostuzenými jehlovkami — neblahé paměti??? Nežádáme si, aby to do většího sklamání došlo, a proto každého na to upozorňujeme.

Žádá se, aby vojin ke zbraní své měl úplnou důvěru, toho je pravda nejvíce potřeba, a to také se žádá slušným právem; ale dříve musí se vojínu taková zbraň do rukou dát, o níž jsme se dříve přesvědčili, že v něm žádné nedůvěry nevzbudí, a on musí býti sám přesvědčen, že je to zbraň nejdůkladnější.

Odpažnice dle nynějších a nejnovějších požadavků právě do boje hotovosti a příhodnosti zřízená může býti jen ta, kterou se vojínovi bojování usnadňuje, na místo, aby se obtěžovalo, a k tomu musí odpažnice takové mít vlastnosti, aby chybná nebyla, aby rozličnými živly: deštěm, sněhem, studenem a horkem, pískem, prachem netrpěla. Potom aby závor její fakový byl, který rukou nejhrubší ano i zlomyslností rekrutovou nemůže být polámán, dále, aby prost byl všeho doposud v poli nejvíce času kradoucího čistění a ošetřování, a meškajícího rozkládání, aby bezpečnost vojínovy zbraně nejmenší nehodou nebyla ohrožena, aby

voják, když mu u ručnice zapadne mezi závor a komoru nějaký prach neb cizí drobek, najednou jako se zacvakovaným kanonem nestál v tváři nepřítele. Potom se má dát nováčkovi odpažnice s takovým jednoduchým závorem, s kterým nejdéle za hodinu umí zacházeti, na místo dlouhého složitého a ve vojenské škole několik měsíců vykládaného systému, což nyní nejší zřízení vojenské na nejvyšš požaduje.

Dále musí odpažnice míti tak pevný závor, aby se nikdy neoviklal, aby se vojin proudem plynů nestal bázlivým, aby taký muž přesvědčen byl, že již velmi dávno na tom záleželo, aby jeho zbraň zcela byla bezpečná. Po dokonalém přesvědčení také my jsme k tomu došli, že všechny tyto dobré vlastnosti na nynější ruské ručnici Krnkově spojené se nacházejí, a není tedy divu, jak jsme se dočetli, že ruský vojin, ano celá armáda důvěru má v tuto odpažnici. Kde ale ony vlastnosti scházejí, tam jich nikdo sebe umělejšími pokusy nevyčaruje, tím méně snad slovy pochvalnými.

Jeť za našich dnův každému velmi dobře známo, jaké nesnáze to bývají, když ve válečné výpravě, zvláště v zimě, v dešti a v mraze voják nucen jest svou ručnici rozkládati a čistiti a zase skládati. Taková práce je vždy jen s největšími obtížemi spojena, protože vojákovi se nedostává patričního klidu, pohodlí a času, aby správkou tu si vykonati mohl, a tak se stává, že v celé zimní válečné výpravě velký počet mužstva střelby neschopným jest učiněn, jak nezřídka se přihodilo za poslední války ve Francii.

Takových dalekosáhlých nedostatků jest prosta ruská armádní ručnice Krnkova docela — naproti tomu Werndlova ručnice svým závorem více nežli francouzská Chassepotka podobným nehodám podrobena.

Přidáme-li také k tomu nepevnost choulostivých částic Werndlova závoru, tu můžeme určitě počítati,

že ve válečné výpravě, zvláště zimní, takměř třetina mužstva jedině z této příčiny střelby neschopnou se stává. —

Tím, tušíme, že jsme o zbrani objasnili dost, co jest její do boje hotovost a příhodnost.

Není zde věru úmysl náš tu neb onu ruskou zbraň vynášeti, ale důkazy a skutky hotové dosti hlasitě mluví samy, a my, dokud sami nebudem se chtít dát přesvědčiti, ale jen z předsudků aneb zřetelů národnosti budem jednati, tak dlouho se budem samy klamati, a poběhneme zrovna do oněch minulých chyb a nejvíce sami sobě uškodíme.

Čtenář z toho také se domyslí, že ručnici Werndlovu ve všech její částech a vadách známe, a také že víme, nač v Rakousku se hledělo a nač se nehledělo, a pakli by se strany povoláné snad opak toho dokazován byl, to ještě jsme tu své poslední slovo neřekli!